

บทที่ 2

การทบทวนวรรณกรรม

การศึกษาการดำเนินงานด้านการเงินและบัญชีขององค์การบริหารส่วนตำบล อำเภอโพธิ์พิสัย จังหวัดหนองคาย ผู้วิจัยได้ทบทวนวรรณกรรมที่เกี่ยวข้องนำมาประกอบ เพื่อทราบความเข้าใจถึงการดำเนินงานขององค์การบริหารส่วนตำบล อำเภอโพธิ์พิสัย จังหวัดหนองคาย แนวความคิดที่จะนำมาใช้ในการวิจัย มีดังนี้

1. แนวคิดเกี่ยวกับการดำเนินงาน
2. แนวคิดเกี่ยวกับการเงินและการบัญชี
3. แนวคิดเกี่ยวกับการรับเงิน การเบิกจ่ายเงิน การฝากเงิน การเก็บรักษาเงิน และ
4. การตรวจเงินขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น พ.ศ. 2547
5. บริบททั่วไปของอำเภอโพธิ์พิสัย จังหวัดหนองคาย
6. งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง
7. กรอบแนวคิดที่ใช้ในการวิจัย

2.1 แนวคิดเกี่ยวกับการดำเนินงาน

2.1.1 ความหมายของการดำเนินงาน

นักวิชาการอธิบายความหมายของการดำเนินงาน ไว้ดังนี้

พจนานุกรมฉบับราชบัณฑิตยสถาน พ.ศ. 2542 (2546, น. 46) ได้อธิบายไว้ว่า คำว่า ดำเนิน หมายถึง การให้เป็นที่ไป เช่น การดำเนินงาน หมายถึง การทำให้งานได้เป็นที่ไปตามที่กำหนดไว้

ยศวดี จันทรเรืองฤทธิ์ (2553, น. 12) สรุปว่า การดำเนินงาน คือ พฤติกรรมด้านการปฏิบัติงานสามารถสังเกตได้ การดำเนินงานอาจปฏิบัติได้ทันที หรืออาจมีความล่าช้าตามปัจจัยต่าง ๆ เช่น ความรู้, ความสามารถ, ทักษะ และ โอกาส เป็นต้น

ประภาเพ็ญ สุวรรณ (2555, น. 30) ได้กล่าวเกี่ยวกับการดำเนินงานไว้ว่า เป็นการกระทำด้านการปฏิบัติงาน โดยใช้ความสามารถที่แสดงออกทางร่างกายรวมทั้งการปฏิบัติ และพฤติกรรมที่แสดงออกและสังเกตได้ในสภาวะการณ์หนึ่ง ๆ หรืออาจเป็นพฤติกรรมที่ล่าช้า คือ บุคคลไม่ได้ปฏิบัติทันที แต่คาดคะเนว่าอาจปฏิบัติในโอกาสต่อไป การดำเนินงานเป็นพฤติกรรมต้องอาศัยทั้งทางความรู้ และทักษะ สามารถประเมินผลได้ง่าย

สมจิตต์ สุพรรณทัศน์ (2555, น. 16) อธิบายว่า การดำเนินงาน มีความหมายเช่นเดียวกับการปฏิบัติงาน ซึ่งถือว่าเป็นกิจกรรมของสิ่งที่มีชีวิตที่แสดงออกโดยอาจจะสังเกตได้จากการกระทำหรือจากการปฏิบัติ

สรุปได้ว่า การดำเนินงาน หมายถึง การปฏิบัติงานใด ๆ ที่ได้กระทำตามหน้าที่หรือตามบทบาทของบุคคลของหน่วยงาน หรือขององค์การ เพื่อบรรลุวัตถุประสงค์หรือ เพื่อบรรลุจุดมุ่งหมายที่กำหนดไว้

2.1.2 ปัจจัยที่มีผลต่อการดำเนินงาน มีดังนี้

สมจิตต์ สุพรรณทัศน์ (2555, น. 16) อธิบายว่า ปัจจัยที่มีผลต่อการดำเนินงาน ประกอบด้วย

2.1.2.1 ลักษณะประชากร เช่น เพศ, อายุ, เชื้อชาติ, สถานะทางเศรษฐกิจ, สถานะทางสังคม, ครอบครัว และตลอดจนสิ่งอื่น ๆ ที่คล้ายคลึงกัน อย่างไรก็ตาม ลักษณะประชากรอย่างเดียว ยังไม่เป็นเครื่องชี้วัดที่ดีที่จะแสดงถึงผลการปฏิบัติงานที่ดี

2.1.2.2 ลักษณะด้านความรู้ความสามารถ เป็นสิ่งหนึ่งที่สำคัญในการดำเนินงาน ความรู้ความสามารถเป็นแรงจูงใจอย่างหนึ่ง ที่สามารถกระตุ้นให้เกิดความพยายามในการทำงาน บุคคลที่รู้สึกว่ามีความรู้ความสามารถในงานของเขา สามารถคิดได้ว่าเขาจะทำงานอย่างจริงจัง ดังนั้นความรู้ความสามารถแบ่งได้ 2 ด้าน คือ ด้านกายภาพ และด้านสมอง ซึ่งบ่อยครั้งได้ใช้ผลการดำเนินงานเป็นเครื่องชี้วัดถึงแนวโน้มของความรู้ความสามารถด้านสมอง และการปฏิบัติงาน

2.1.2.3 ลักษณะด้านจิตวิทยา เป็นการแสดงออกของพฤติกรรมแต่ละบุคคลที่เกิดขึ้นและมีอิทธิพลค่อนข้างถาวรต่อพฤติกรรม เช่น ทักษะการรับรู้ ความต้องการ และบุคลิกภาพ เป็นต้น อย่างไรก็ตามความสำคัญของคุณลักษณะประชากรเหล่านี้ ขึ้นอยู่กับธรรมชาติและความเป็นแต่ละงานต้องมีความเหมาะสมกับความจำเป็นของแต่ละงาน เพื่อที่จะนำไปสู่ผลการปฏิบัติงานที่ประสบความสำเร็จต้องการ

2.1.2.4 ความพยายามในการทำงาน ซึ่งเป็นสิ่งที่แสดงถึงความปรารถนาที่จะปฏิบัติงานนั้น คือ ต้องมีแรงจูงใจที่จะทำงานเป็นแรงผลักดันภายในตัวบุคคลที่มีผลโดยตรงและคงไว้ ซึ่งความพยายามในการทำงาน คนที่มีแรงจูงใจจึงเป็นสิ่งหนึ่งที่สำคัญที่จะช่วยกำหนดความพยายามในการทำงาน

2.1.2.5 การสนับสนุนจากองค์การในการปฏิบัติงานของบุคคล จึงจำเป็นต้องได้รับการสนับสนุนจากองค์การที่ปฏิบัติอยู่ หากได้รับการสนับสนุนที่ไม่เพียงพอจากหน่วยงานหรือที่เรียกว่ามีข้อจำกัดด้านสถานการณ์ เช่น ขาดเวลาที่จะทำงาน, งบประมาณ, เครื่องมือ, เครื่องใช้ และวัสดุอุปกรณ์ไม่เพียงพอ ข้อมูลข่าวสารที่เกี่ยวกับงานไม่ชัดเจน ขาดอำนาจหน้าที่เกี่ยวกับงาน ขาดการช่วยเหลือจากผู้ที่เกี่ยวข้อง และขั้นตอนการปฏิบัติงานที่ไม่ยืดหยุ่น เป็นต้น

กล่าวโดยสรุป การดำเนินงานเป็นพฤติกรรมของบุคคลที่แสดงออกมา โดยการนำความรู้ ความเข้าใจ และทัศนคติ ที่มีต่องานมาเป็นองค์ประกอบในการแสดงพฤติกรรมออกมาเป็นความสามารถปัจจัยที่มีผลต่อการดำเนินงานได้แก่ คุณลักษณะประชากร ความรู้ ความสามารถของบุคคล ลักษณะด้านจิตวิทยา ความพยายามในการทำงาน การสนับสนุนจากองค์การที่ปฏิบัติอยู่

2.2 แนวคิดเกี่ยวกับการเงินและการบัญชี

ตามระเบียบกระทรวงมหาดไทยว่าด้วยการรับเงิน การเบิกจ่ายเงิน การฝากเงิน การเก็บรักษาเงินและการตรวจเงินขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

2.2.1 ความหมายการบัญชี

การบัญชี (Accounting) หมายถึง ศิลปะของการเก็บรวบรวม บันทึก จำแนก และทำสรุปข้อมูลอันเกี่ยวกับเหตุการณ์ทางเศรษฐกิจในรูปตัวเงิน ผลงานขั้นสุดท้ายของการบัญชี ก็คือ การให้ข้อมูลทางการเงิน ซึ่งเป็นประโยชน์แก่บุคคลหลายฝ่าย และผู้ที่สนใจในกิจกรรมของกิจการ

ศิริประภา สุขเกษม (2553, น. 3) ได้ให้ความหมาย ของการบัญชีไว้ว่า การรวบรวม จัดบันทึกการจำแนกข้อมูล การสรุป และการวิเคราะห์ทางการเงินประเภทเดียวกันไว้ด้วยกัน โดยนักบัญชี ซึ่งในการรวบรวม การบันทึก และการจำแนกข้อมูลนั้นอาจทำได้ด้วยมือด้วย เครื่องจักรกลในการทำบัญชี และเครื่องคอมพิวเตอร์

สุพาตา สิริกุดตา (2553, น. 1 - 2) ได้ให้ความหมาย ของการบัญชีไว้ว่า ศิลปะของการจัดบันทึกการจำแนกให้เป็นหมวดหมู่ และการสรุปผลสิ่งสำคัญในรูปตัวเงินรายการ และ เหตุการณ์ต่าง ๆ ซึ่งเกี่ยวข้องกับทางด้านการเงิน รวมทั้งการแปลความหมายของผลการปฏิบัติ ดังกล่าวด้วย

นริศา ประมวลสุข (2554, น. 3) ได้ให้ความหมาย ของการบัญชีไว้ว่า การรวบรวม ข้อมูลการบัญชี (Accounting) ทางการเงิน การจัดบันทึก การจัดประเภทเป็นหมวดหมู่ การเรียบเรียง และดำเนินงาน และการเปลี่ยนแปลงฐานะการเงินของกิจการเสนอต่อผู้ใช้งบการเงิน ทั้งภายในและ ภายนอกกิจการ เพื่อใช้ประโยชน์ในการตัดสินใจเชิงเศรษฐกิจ

2.2.2 การบัญชีการเงิน

การจัดทำบัญชี และการรายงานทางการเงินของกิจการที่จัดทำภายใต้กฎเกณฑ์ หลักการบัญชีที่รับรองทั่วไป หรือมาตรฐานบัญชีให้แก่ผู้ใช้งบการเงินภายนอกกิจการ เพื่อให้ ประกอบการวางแผนควบคุม และตัดสินใจในการดำเนินการต่าง ๆ

ยุพดี ศิริวรรณ (2553, น. 1) ได้ให้ความหมาย ของการบัญชีการเงินไว้ว่า การจัดทำบัญชีและการนำเสนองบการเงินของธุรกิจตามหลักการบัญชีที่รับรองทั่วไป และมาตรฐานการบัญชีที่เกี่ยวข้องมีวัตถุประสงค์ เพื่อให้ได้ข้อมูลเกี่ยวกับฐานะทางการเงิน ผลการดำเนินงาน

สมเดช โรจน์ครีเสถียร (2553, น. 16) ได้ให้ความหมาย ของการบัญชีการเงินไว้ว่าเป็นการจัดทำบัญชี เพื่อบันทึกรายการจัดทางบการเงิน แสดงการเปลี่ยนแปลงฐานะการเงิน และผลการดำเนินงานของกิจการ เพื่อรายงานต่อผู้บริหาร ผู้ถือหุ้นบุคคลภายนอก

สุกัลยา ปรีชา (2553, น. 1 - 4) ได้ให้ความหมาย ของการบัญชีการเงินไว้ว่าเป็นการบัญชีที่จัดทำขึ้น เพื่อให้บุคคลภายนอกนำไปใช้ประโยชน์ในการตัดสินใจ โดยถือปฏิบัติตามหลักการบัญชีที่รองรับโดยทั่วไป ซึ่งประกอบด้วย งบการเงินที่สำคัญ คือ งบกำไรขาดทุน และงบดุล ซึ่งงบกำไรขาดทุนจะแสดงข้อมูลเกี่ยวกับผลการดำเนินงานในรอบระยะเวลาใดเวลาหนึ่ง ส่วนงบดุล จะแสดงข้อมูลเกี่ยวกับฐานะทางการเงินของกิจการ โดยแสดงให้เห็นถึง สินทรัพย์ หนี้สินและจำนวนเงินทุนในเวลาใดเวลาหนึ่ง ผู้ใช้ข้อมูลลักษณะนี้ ได้แก่ เจ้าของกิจการ, ผู้ลงทุน, เจ้าหนี้, หน่วยงานรัฐบาล และผู้สอบบัญชี

2.2.3 แนวความคิดและหลักการบัญชี

ผู้ใช้ข้อมูลทางการบัญชีมีหลายฝ่าย ไม่ว่าจะเป็นผู้บริหารกิจการเจ้าหนี้ นักลงทุน หน่วยงานของรัฐบาล หรืออื่น ๆ ซึ่งในบางครั้งบุคคลที่ใช้ข้อมูลทางการบัญชีเหล่านี้ มีความต้องการที่จะใช้ข้อมูลทางการบัญชีในทิศทางที่แตกต่างกัน เช่น ผู้บริหาร ต้องการแสดงผลการดำเนินงานที่มีกำไรน้อยกว่าความเป็นจริง หรือขาดทุน เพื่อที่จะได้เสียภาษีน้อยลง หรือไม่เสียภาษีเลยในทางตรงกันข้ามกรมสรรพากร ซึ่งเป็นหน่วยงานของรัฐบาลที่มีหน้าที่จัดเก็บภาษีก็ต้องการให้แสดงข้อมูลตามความเป็นจริง เพื่อจะได้จัดเก็บภาษีได้อย่างถูกต้องรัฐบาลจะได้นำเงินมาพัฒนาประเทศต่อไป ดังนั้น เพื่อให้ข้อมูลทางการบัญชีที่ฝ่ายบัญชีนำเสนอเชื่อถือได้ และเป็นธรรมต่อผู้ใช้ข้อมูลทางการบัญชีทุกฝ่าย นักบัญชีจึงจำเป็นต้องจัดทำบัญชีตามหลักการบัญชีที่รับรองทั่วไป (Generally Accepted Accounting Principles) ซึ่งหมายถึง ประเพณีนิยม กฎเกณฑ์ และวิธีการต่าง ๆ ซึ่งอธิบายให้ทราบถึงวิธีปฏิบัติทางการบัญชีที่ใช้กัน โดยทั่วไป สมาคมนักบัญชีและผู้สอบบัญชีรับอนุญาตแห่งประเทศไทย ได้กำหนดข้อสมมุติทางการบัญชีไว้ในแม่บทการบัญชี 2 ข้อ คือ

2.2.3.1 เกณฑ์คงค้าง

งบการเงินจัดทำขึ้น โดยใช้เกณฑ์คงค้าง เพื่อให้บรรลุวัตถุประสงค์ดังที่กล่าวมาแล้วภายใต้เกณฑ์คงค้างรายการ และเหตุการณ์ทางบัญชีจะรับรู้ เมื่อเกิดขึ้นมิใช่เมื่อมีการรับ หรือจ่ายเงินสด หรือรายการเทียบเท่าเงินสด โดยรายการต่าง ๆ จะบันทึกบัญชีและแสดงในงบการเงินตามงวดที่เกี่ยวข้องของงบการเงินที่จัดทำขึ้นตามเกณฑ์คงค้างนอกจากจะให้ข้อมูลแก่ผู้ใช้งบการเงิน

เกี่ยวกับรายการค้าในอดีตที่เกี่ยวข้องกับการรับ และจ่ายเงินสดแล้ว ยังให้ข้อมูลเกี่ยวกับภาวะผูกพัน ที่กิจการต้องจ่ายเป็นเงินสดในอนาคต และข้อมูลเกี่ยวกับทรัพยากรที่จะได้รับเป็นเงินสดในอนาคตด้วย ดังนั้น งบการเงินจึงสามารถให้ข้อมูลเกี่ยวกับรายการและเหตุการณ์ทางบัญชีในอดีตซึ่งเป็นประโยชน์ แก่ผู้ใช้งบการเงินในการตัดสินใจเชิงเศรษฐกิจ

2.2.3.2 การดำเนินงานต่อเนื่อง

โดยทั่วไปงบการเงินจัดทำขึ้นตามข้อสมมติที่ว่ากิจการจะดำเนินงานอย่างต่อเนื่อง และดำรงอยู่ต่อไปในอนาคต ดังนั้นจึงสมมติว่ากิจการไม่มีเจตนา หรือมีความจำเป็น ที่จะเลิกกิจการ หรือลดขนาดของการดำเนินงานอย่างมีนัยสำคัญ หากกิจการมีเจตนา หรือมีความจำเป็น ดังกล่าว งบการเงินต้องจัดทำขึ้น โดยใช้เกณฑ์อื่น และต้องเปิดเผยหลักเกณฑ์ที่ใช้ในงบการเงินด้วย นอกจากนี้ข้อสมมติทางการบัญชีที่ได้กล่าวมาแล้ว สมาคมนักบัญชี และผู้สอบบัญชีรับอนุญาตแห่งประเทศไทย ยังได้กำหนดลักษณะเชิงคุณภาพของงบการเงินไว้ใน แม่บทการบัญชีอีก 14 ข้อ ดังนี้

1. ความเข้าใจได้

ข้อมูลในงบการเงินต้องสามารถเข้าใจได้ในทันทีที่ผู้ใช้งบการเงินใช้ข้อมูลดังกล่าว ดังนั้น จึงต้องมีข้อสมมติว่าผู้ใช้งบการเงินมีความรู้ตามควรเกี่ยวกับธุรกิจ กิจกรรมเชิงเศรษฐกิจ และการบัญชี รวมทั้งมีความตั้งใจตามควรที่จะศึกษาข้อมูลดังกล่าว อย่างไรก็ตาม ข้อมูลแม้ว่า จะมีความซับซ้อนแต่ถ้าเกี่ยวข้องกับการตัดสินใจเชิงเศรษฐกิจ ก็ไม่ควรละเว้นที่จะแสดงในงบการเงินเพียงเหตุผลที่ว่าข้อมูล ดังกล่าว ยากเกินกว่าที่ผู้ใช้งบการเงินบางคนจะเข้าใจได้

2. ความเกี่ยวข้องกับการตัดสินใจ

ข้อมูลที่มีประโยชน์ ต้องเกี่ยวข้องกับการตัดสินใจของผู้ใช้งบการเงิน ข้อมูลจะเกี่ยวข้องกับการตัดสินใจเชิงเศรษฐกิจได้ ก็ต่อเมื่อข้อมูลนั้นช่วยให้ผู้ใช้งบการเงินสามารถประเมินเหตุการณ์ในอดีต ปัจจุบัน และอนาคต รวมทั้งช่วยยืนยัน หรือชี้ข้อผิดพลาดของ ผลการประเมินที่ผ่านมาของผู้ใช้งบการเงินได้

บทบาทของข้อมูลที่ช่วยในการคาดคะเน และยืนยันความถูกต้องของการคาดคะเนที่ผ่านมามีความสัมพันธ์กัน ตัวอย่างเช่น ข้อมูลเกี่ยวกับปริมาณและโครงสร้างของสินทรัพย์ที่กิจการมีอยู่ในปัจจุบันมีประโยชน์ต่อผู้ใช้งบการเงิน เพราะจะช่วยให้ผู้ใช้งบการเงินสามารถคาดคะเนถึงความสามารถของกิจการในการรับประโยชน์จากโอกาสใหม่ ๆ และในการแก้ไขสถานการณ์ ข้อมูลเดียวกันนี้มีบทบาทในการยืนยันความถูกต้องของการคาดคะเนในอดีตที่เกี่ยวกับโครงสร้างของกิจการ และผลการดำเนินงานตามที่วางแผนไว้ข้อมูลเกี่ยวกับฐานะการเงินและผลการดำเนินงานในอดีตของกิจการ มักถือเป็นเกณฑ์ในการคาดคะเนฐานะการเงิน และผลการ

ดำเนินงานในอนาคต รวมทั้งเรื่องอื่น ๆ ที่ผู้ใช้งบการเงินสนใจ เช่น การจ่ายเงินปันผล การจ่ายค่าจ้าง การเคลื่อนไหวของราคาหลักทรัพย์ และความสามารถของกิจการในการชำระภาระผูกพันเมื่อครบกำหนด อย่างไรก็ตาม ข้อมูลจะมีประโยชน์ต่อการคาดคะเนได้ โดยไม่จำเป็นต้องจัดทำในรูปแบบของประมาณการ ความสามารถในการคาดคะเนจะเพิ่มขึ้นตามลักษณะการแสดงผลข้อมูลในงบการเงินของรายการ และเหตุการณ์ทางบัญชีที่เกิดขึ้นในอดีต ตัวอย่างเช่น งบกำไรขาดทุนจะมีประโยชน์ในการคาดคะเนเพิ่มขึ้น หากรายการเกี่ยวกับการดำเนินงานที่มีลักษณะไม่เป็นปกติ รายการผิดปกติจากการดำเนินงาน และรายการที่ไม่เกิดขึ้นบ่อยครั้งของรายได้และค่าใช้จ่ายจะแสดงแตกต่างกัน

3. ความมีนัยสำคัญ

ความเกี่ยวข้องกับการตัดสินใจของข้อมูล ขึ้นอยู่กับลักษณะและความมีนัยสำคัญของข้อมูลนั้นในบางกรณี ลักษณะของข้อมูลเพียงอย่างเดียวก็เพียงพอที่จะใช้ตัดสินใจว่า ข้อมูลมีความเกี่ยวข้องกับการตัดสินใจหรือไม่ ตัวอย่างเช่น การรายงานส่วนงานใหม่อาจส่งผลกระทบต่อประเมินความเสี่ยง และโอกาสของกิจการ แม้ว่าผลการดำเนินงานของส่วนงานในงวดนั้นจะไม่มีนัยสำคัญในกรณีอื่น ทั้งลักษณะและความมีนัยสำคัญของข้อมูลมีส่วนสำคัญในการตัดสินใจว่า ข้อมูลมีความเกี่ยวข้องกับการตัดสินใจหรือไม่ ตัวอย่างเช่น มูลค่าของสินค้าคงเหลือแยกตามประเภทหลักที่เหมาะสมกับธุรกิจ หากมูลค่าของสินค้าคงเหลือไม่มีนัยสำคัญข้อมูลเกี่ยวกับสินค้าคงเหลือนั้นก็ไม่ได้เกี่ยวข้องกับการตัดสินใจ ข้อมูลจะถือว่ามีความสำคัญหากการไม่แสดงข้อมูล หรือการแสดงผลผิดพลาดมีผลกระทบต่อผู้ใช้งบการเงินในการตัดสินใจเชิงเศรษฐกิจ ความมีนัยสำคัญ ขึ้นอยู่กับขนาดของรายการ หรือขนาดของความผิดพลาดที่เกิดขึ้นภายใต้สภาพการณ์เฉพาะซึ่งจะต้องพิจารณาเป็นกรณี ๆ ไป ดังนั้นความมีนัยสำคัญ จึงถือเป็นข้อพิจารณามากกว่าจะเป็นลักษณะเชิงคุณภาพ ซึ่งข้อมูลต้องมีหากข้อมูลนั้นจะถือว่ามีความเกี่ยวข้อง

4. ความเชื่อถือได้

ข้อมูลที่เป็นประโยชน์ต้องเชื่อถือได้ ข้อมูลจะมีคุณสมบัติของความเชื่อถือได้หากปราศจากความผิดพลาดที่มีนัยสำคัญและความลำเอียง ซึ่งทำให้ผู้ใช้ข้อมูลสามารถเชื่อถือได้ว่าข้อมูลนั้น เป็นตัวแทนอันเที่ยงธรรมของข้อมูลที่ต้องการให้แสดง หรือควรแสดง ข้อมูลอาจมีความเกี่ยวข้องกับการตัดสินใจแต่การรับรู้ของข้อมูล ดังกล่าวอาจทำให้ผู้ใช้งบการเงินเข้าใจผิด เนื่องจากข้อมูลขาดความน่าเชื่อถือ ตัวอย่างเช่น ประมาณการค่าเสียหายจากการฟ้องร้องที่อยู่ระหว่างการพิจารณาคดีอาจขาดความน่าเชื่อถือ เนื่องจากจำนวนค่าเสียหาย และผลการพิจารณาคดียังเป็นที่ไม่แน่นอน และไม่สามารถคาดเดาอย่างสมเหตุสมผลได้ ดังนั้นกิจการจึงไม่ควรรับรู้

ค่าเสียหายดังกล่าวในงบการเงิน แต่ควรเปิดเผยจำนวนค่าเสียหายที่มีการเรียกร้องและเหตุการณ์ที่เกี่ยวข้องกับการฟ้องร้องดังกล่าว

5. การเป็นตัวแทนอันเที่ยงธรรม

ข้อมูลจะมีความเชื่อถือได้เมื่อรายการและเหตุการณ์ทางบัญชีได้ได้แสดงอย่างเที่ยงธรรมตามที่ต้องการให้แสดง หรือควรจะแสดง ดังนั้น งบดุลควรแสดงสินทรัพย์ หนี้สิน และส่วนของผู้เจ้าของ เฉพาะรายการและเหตุการณ์ทางบัญชีที่เข้าเกณฑ์การรับรู้รายการ ณ วันที่เสนอรายงานข้อมูลทางการเงินอาจไม่มเป็นตัวแทนอันเที่ยงธรรมของรายการที่ต้องการให้แสดง ทั้งนี้ไม่ได้มีสาเหตุมาจากความลำเอียงหากเกิดจากความซับซ้อนในการวัดค่าของรายการ และเหตุการณ์ทางบัญชี หรือเกิดจากการนำหลักการวัดค่าและเทคนิคในการนำเสนอรายการมาประยุกต์ใช้ในบางกรณี การวัดค่าผลกระทบทางการเงินของรายการบางรายการอาจมีความไม่แน่นอนสูง จนกระทั่งกิจการไม่อาจรับรู้รายการนั้นในงบการเงินได้ ตัวอย่างเช่น กิจการมีค่าความนิยมที่เกิดขึ้นหลังจากได้ดำเนินงานมาระยะหนึ่ง แต่กิจการไม่สามารถบันทึกค่าความนิยมที่เกิดขึ้นภายในได้ เนื่องจากการยากที่กิจการจะกำหนดมูลค่าของความนิยมดังกล่าวไว้อย่างน่าเชื่อถือ อย่างไรก็ตาม ในบางกรณีอาจจำเป็นต้องรับรู้รายการและเปิดเผยข้อมูลเกี่ยวกับความเสี่ยงจากการผิดพลาดในการรับรู้และการวัดค่าของรายการนั้น

6. เนื้อหาสำคัญกว่ารูปแบบ

ข้อมูลเป็นตัวแทนอันเที่ยงธรรมของรายการและเหตุการณ์ทางบัญชี ดังนั้น ข้อมูลต้องบันทึก และแสดงตามเนื้อหาและความเป็นจริงเชิงเศรษฐกิจมิใช่ตามรูปแบบทางกฎหมายเพียงอย่างเดียว เนื้อหาของรายการและเหตุการณ์ทางบัญชีอาจไม่ตรงกับรูปแบบทางกฎหมาย หรือรูปแบบที่สร้างขึ้น ตัวอย่างเช่น กิจการอาจโอนสินทรัพย์ให้กับบุคคลอื่นโดยมีเอกสารยืนยันว่าได้มีการโอนกรรมสิทธิ์ตามกฎหมายไปให้บุคคลนั้นแล้ว แต่ในสัญญาระบุให้กิจการยังคงได้รับประโยชน์เชิงเศรษฐกิจในอนาคตจากสินทรัพย์นั้นต่อไป ในกรณีดังกล่าวการที่กิจการรายงานว่าได้ขายสินทรัพย์ จึงไม่มเป็นตัวแทนอันเที่ยงธรรมของรายการที่เกิดขึ้น

7. ความเป็นกลาง

ข้อมูลที่แสดงอยู่ในงบการเงินมีความน่าเชื่อถือ เมื่อมีความเป็นกลาง หรือปราศจากความลำเอียง งบการเงินจะขาดความเป็นกลางหากการเลือกข้อมูล หรือการแสดงข้อมูลในงบการเงินนั้น มีผลทำให้ผู้ใช้งบการเงินตัดสินใจ หรือใช้ดุลยพินิจตามเจตนาของกิจการ

8. ความระมัดระวัง

โดยทั่วไปผู้จัดทำงบการเงินต้องประสบกับความไม่แน่นอนอันหลีกเลี่ยงไม่ได้เกี่ยวกับเหตุการณ์ต่าง ๆ ตัวอย่างเช่น ความสามารถในการเก็บหนี้ การประมาณอายุ

การใช้งานของสินทรัพย์ที่มีตัวตน และจำนวนการเรียกร้องค่าเสียหายที่อาจเกิดขึ้นตามสัญญา รับประกัน กิจการอาจแสดงความไม่แน่นอนดังกล่าว โดยการเปิดเผยถึงลักษณะผลกระทบ และหลักความระมัดระวังที่กิจการใช้ในการจัดทางการเงิน หลักความระมัดระวังนี้รวมถึงการใช้ดุลยพินิจ ที่จำเป็นในการประมาณการภายใต้ความไม่แน่นอน เพื่อมิให้สินทรัพย์ หรือราย ได้แสดงจำนวนสูงเกินไป และหนี้สิน หรือค่าใช้จ่ายแสดงจำนวนต่ำเกินไป อย่างไรก็ตาม การใช้หลักความระมัดระวัง มิได้อนุญาตให้กิจการตั้งสำรองลับ หรือตั้งค่าเผื่อไว้สูงเกินไป การแสดงสินทรัพย์ หรือราย ได้ให้ต่ำเกินไป หรือแสดงหนี้สิน หรือค่าใช้จ่ายให้สูงเกินไป โดยเจตนาจะทำให้งบการเงินขาดความเป็นกลาง และทำให้ขาดความน่าเชื่อถือ

9. ความครบถ้วน

ข้อมูลในงบการเงินที่เชื่อถือได้ต้องครบถ้วนภายใต้ข้อจำกัด ของความมีนัยสำคัญ และต้นทุนในการจัดทำ รายการบางรายการหากไม่แสดงในงบการเงินจะทำให้ข้อมูลมีความผิดพลาด หรือทำให้ผู้ใช้งบการเงินเข้าใจผิด ดังนั้น ข้อมูลดังกล่าวจะมีความ เกี่ยวข้องกับการตัดสินใจน้อยลง และขาดความน่าเชื่อถือได้

10. การเปรียบเทียบกันได้

ผู้ใช้งบการเงินต้องสามารถเปรียบเทียบงบการเงินของกิจการ ในรอบระยะเวลาที่ต่างกัน เพื่อคาดคะเนถึงแนวโน้มของฐานะทางการเงินและผลการดำเนินงาน ของกิจการนั้น นอกจากนี้ผู้ใช้งบการเงินยังต้องสามารถเปรียบเทียบงบการเงินระหว่างกิจการ เพื่อประเมินฐานะทางการเงิน ผลการดำเนินงาน และการเปลี่ยนแปลงฐานะทางการเงิน ดังนั้น การวัดมูลค่า และการแสดงผลกระทบทางการเงินของรายการและเหตุการณ์ทางบัญชีที่มีลักษณะ คล้ายคลึงกัน จึงจำเป็นต้องปฏิบัติอย่างสม่ำเสมอไม่ว่าจะเป็นการปฏิบัติภายในกิจการเดียวกัน แต่ต่างรอบระยะเวลา หรือเป็นการปฏิบัติของกิจการแต่ละกิจการก็ตาม การเปรียบเทียบกันได้เป็น ลักษณะเชิงคุณภาพที่สำคัญ กล่าวคือ ผู้ใช้งบการเงินจำเป็นต้องได้รับข้อมูลเกี่ยวกับนโยบายการ บัญชีที่ใช้ในการจัดทางการเงิน รวมทั้งการเปลี่ยนแปลงนโยบายการบัญชี และผลกระทบจากการ เปลี่ยนแปลงดังกล่าว ผู้ใช้งบการเงินต้องสามารถระบุความแตกต่างระหว่างนโยบายการบัญชี ที่กิจการใช้สำหรับรายการ และเหตุการณ์ทางบัญชีที่คล้ายคลึงกันในรอบระยะเวลาบัญชีที่ต่างกัน และความแตกต่างระหว่างนโยบายการบัญชีที่ใช้ของกิจการแต่ละกิจการได้ การปฏิบัติตามมาตรฐาน การบัญชี ซึ่งรวมถึงการเปิดเผยนโยบายการบัญชี จะช่วยให้งบการเงินมีคุณสมบัติในการ เปรียบเทียบกันได้การที่ข้อมูลจำเป็นต้องเปรียบเทียบกันได้มิได้หมายความว่าข้อมูลต้องอยู่ใน รูปแบบเดียวกันตลอดไป และไม่ใช่อ้างอันสมควรที่จะไม่นำมาตรฐานการบัญชีที่เหมาะสมกว่า มาถือปฏิบัติ ตัวอย่างเช่น กิจการไม่ควรใช้นโยบายการบัญชีต่อไปสำหรับรายการ และเหตุการณ์

ทางบัญชีหากนโยบายการบัญชีนั้น ไม่สามารถทำให้ข้อมูลมีลักษณะเชิงคุณภาพที่เกี่ยวข้องกับการตัดสินใจ และความเชื่อถือได้ นอกจากนั้นกิจการควรเลือกใช้นโยบายการบัญชีอื่น หากทำให้ข้อมูลที่เกี่ยวข้องกับการตัดสินใจ และเชื่อถือได้มากขึ้นเนื่องจากผู้ใช้งบการเงินต้องการเปรียบเทียบฐานะทางการเงิน ผลการดำเนินงาน และการเปลี่ยนแปลงฐานะทางการเงินของกิจการสำหรับรอบระยะเวลาที่ต่างกัน ดังนั้น งบการเงินจึงควรแสดงข้อมูลของรอบระยะเวลาที่ผ่านมาด้วยเพื่อประโยชน์ในการเปรียบเทียบ

11. ทันต่อเวลา

การรายงานข้อมูลล่าช้าอาจทำให้ข้อมูลสูญเสียความเกี่ยวข้องกับการตัดสินใจ อย่างไรก็ตามฝ่ายบริหารอาจต้องพิจารณาเปรียบเทียบระหว่างประโยชน์ที่จะได้รับจากการรายงานที่ทันต่อเวลากับความเชื่อถือได้ของรายงานนั้น กิจการอาจจำเป็นต้องเสนอรายงานให้ทันต่อเวลาก่อนที่จะทราบข้อมูลเกี่ยวกับรายการ และเหตุการณ์ทางบัญชีในทุกลักษณะ ซึ่งอาจทำให้ความเชื่อถือได้ลดลง ในทางกลับกัน หากกิจการจะรอจนกระทั่งทราบข้อมูลในทุกลักษณะ ก็จะเสนอรายงาน รายงานนั้น อาจมีความเชื่อถือได้สูงแต่ไม่มีประโยชน์ต่อผู้ใช้งบการเงินในการตัดสินใจในช่วงเวลานั้น ในการหาความสมดุลระหว่างความเกี่ยวข้องกับการตัดสินใจและความเชื่อถือได้ของข้อมูลกิจการ จึงต้องพิจารณาถึงความต้องการของผู้ใช้งบการเงินในการตัดสินใจเชิงเศรษฐกิจเป็นหลัก

12. ความสมดุลระหว่างประโยชน์ที่ได้รับกับต้นทุนที่เสียไป

ความสมดุลระหว่างประโยชน์ที่ได้รับกับต้นทุนที่เสียไป ถือเป็นข้อจำกัดที่สำคัญของงบการเงินมากกว่าจะเป็นลักษณะเชิงคุณภาพ โดยทั่วไปประโยชน์ที่ได้รับจากข้อมูลควรมากกว่าต้นทุนในการจัดหาข้อมูลนั้น การประเมินประโยชน์และต้นทุนจำเป็นต้องใช้ดุลยพินิจเป็นหลักโดยเฉพาะ เมื่อผู้ที่ได้รับประโยชน์จากข้อมูลไม่ต้องรับผิดชอบต่อต้นทุนในการจัดหาข้อมูลนั้น และข้อมูลอาจให้ประโยชน์แก่บุคคลอื่นนอกเหนือจากผู้ที่กิจการต้องการเสนอข้อมูล ดังนั้น จึงเป็นการยากที่จะกำหนดสูตรสำเร็จในการหาความสมดุลระหว่างประโยชน์ที่ได้รับกับต้นทุนที่เสียไป เพื่อนำมาปฏิบัติได้ในทุกกรณี อย่างไรก็ตาม คณะกรรมการมาตรฐานการบัญชีจะไม่ละเลยข้อจำกัดดังกล่าวในการออกกฎ และผู้ใช้งบการเงินต้องตระหนักว่าผู้จัดทำงบการเงินมีข้อจำกัดเดียวกันในการจัดทำ และนำเสนองบการเงิน

13. ในทางปฏิบัติ การสร้างความสมดุลระหว่างลักษณะเชิงคุณภาพ

ต่าง ๆ ถือเป็นสิ่งจำเป็น ผู้จัดทำงบการเงินต้องหาความสมดุลของลักษณะเชิงคุณภาพต่าง ๆ เพื่อให้งบการเงินบรรลุวัตถุประสงค์ แต่ความสัมพันธ์ระหว่างลักษณะเชิงคุณภาพจะแตกต่างกันไปในแต่ละกรณี

ผู้จัดทำทางการเงิน จึงจำเป็นต้องใช้ดุลพินิจของผู้ประกอบวิชาชีพในการตัดสินใจเลือกความสมดุลดังกล่าว

14. การแสดงข้อมูลที่ต้องการตามควร

โดยทั่วไป งบการเงินแสดงข้อมูลที่ต้องการตามควรเกี่ยวกับฐานะการเงิน ผลการดำเนินงาน และการเปลี่ยนแปลงฐานะทางการเงินของกิจการ แม้ว่าแม่บทการบัญชีนี้ไม่เกี่ยวข้องโดยตรงกับแนวคิดในการแสดงข้อมูลที่ต้องการตามควร แต่การนำลักษณะเชิงคุณภาพและมาตรฐานการบัญชีที่เหมาะสมมาปฏิบัติ ก็สามารถส่งผลให้งบการเงินแสดงข้อมูลที่ต้องการและยุติธรรมได้ หรืออีกนัยหนึ่งงบการเงินนั้นให้ข้อมูลที่ต้องการนั่นเอง สำหรับขอบเขตของงานบัญชีนั้น เราสามารถจำแนกออกได้เป็น 2 ประเภทใหญ่ๆ คือ

14.1 การบัญชีการเงิน (Financial Accounting) เป็นการบัญชีที่จัดทำ โดยบันทึกตามมาตรฐานการบัญชี หรือหลักการบัญชีที่รับรองกันทั่วไป ได้แก่ งบแสดงฐานะการเงิน, งบกำไรขาดทุน, งบกระแสเงินสด, นโยบายการบัญชี และหมายเหตุประกอบงบการเงิน เพื่อรายงานต่อบุคคลภายนอกกิจการอาทิ นักลงทุน, เจ้าหนี้, ผู้ถือหุ้น, หน่วยงานราชการ และลูกจ้าง

14.2 การบัญชีเพื่อการจัดการ (Managerial Accounting) เป็นการจัดทำ เพื่อรวบรวมข้อมูลเสนอต่อผู้ใช้ข้อมูลที่เป็นบุคคลภายในกิจการ ได้แก่ กรรมการบริหาร ผู้จัดการ หัวหน้าฝ่าย หัวหน้าแผนก ฯลฯ เพื่อใช้ในการวางแผน และควบคุมการดำเนินงานให้เป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ ข้อมูลนั้นส่วนหนึ่งมาจากการทำบัญชี รวมกับข้อมูลอื่น ๆ ทั้งที่เป็นตัวเงินและไม่เป็นตัวเงิน เช่น จำนวนชั่วโมงการทำงาน จำนวนหน่วยของวัตถุดิบ เป็นต้น รายงานทางการเงินเพื่อการจัดการมีได้หลากหลายรูปแบบขึ้นอยู่กับความต้องการของผู้บริหาร (ศรีสุดา ธีระกาญจน์, น. 2550)

สรุปได้ว่า การดำเนินงานด้านการเงินและบัญชีเป็นการบริหารงานที่มีกรอบบังคับ ระเบียบ กฎหมาย เป็นแนวทางในการปฏิบัติ โดยเฉพาะ ผู้บริหารจำเป็นต้องศึกษาระเบียบ แบบแผน แนวทางปฏิบัติเกี่ยวกับการเงิน เพื่อให้การปฏิบัติงานมีความถูกต้อง โดยเฉพาะอย่างยิ่งในระบบราชการ หรือระหว่างหน่วยงานจะต้องกระทำอย่างมีหลักฐาน และบุคคลที่เป็นเจ้าหน้าที่การเงินจะต้องมีคุณสมบัติหลายประการ ได้แก่ ความซื่อสัตย์, มีความรู้ทางระเบียบการเงินเป็นอย่างดี และ มีความละเอียดรอบคอบ

2.3 แนวคิดเกี่ยวกับการรับเงิน การเบิกจ่ายเงิน การฝากเงิน การเก็บรักษาเงิน และการตรวจเงินขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น พ.ศ. 2548

ระเบียบว่าด้วยการรับเงิน การเบิกจ่ายเงิน การฝากเงิน การเก็บรักษาเงิน และการตรวจเงินขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น พ.ศ. 2548 (กระทรวงมหาดไทย, 2548) เพื่อให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น บริหารงานด้านการเงินเป็นแนวเดียวกัน ได้กล่าวถึง ข้อกำหนดในการรับเงิน การเก็บรักษาเงิน การเบิกเงิน การกันเงิน การตรวจ และการอนุมัติฎีกาข้อกำหนดในการจ่ายเงิน เงินสะสม การถอนคืนเงินรายรับ และการจำหน่ายหนี้สูญ และการตรวจเงิน โดยมีสาระสำคัญเพื่อให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นยึดถือเป็นแนวทางในการปฏิบัติงาน ดังต่อไปนี้

ข้อกำหนดในการรับเงินหรือจ่ายเงิน แบ่งเป็น 2 หมวดใหญ่ ๆ คือ การรับเงิน กำหนดให้การรับเงินปฏิบัติ ดังต่อไปนี้

1. บรรดาแบบพิมพ์และเอกสารใด ๆ ที่ใช้ในการรับเงิน เบิกจ่ายเงิน การฝากเงิน การถอนเงิน การเก็บรักษาเงิน และการตรวจเงินขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ตลอดจนแบบบัญชีและทะเบียนต่าง ๆ ให้เป็นไปตามที่กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่นกำหนด เว้นแต่จะมีกฎหมาย ระเบียบ ข้อบังคับ กำหนดไว้เป็นอย่างอื่น
2. บรรดาเงินที่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นได้รับไว้เป็นกรรมสิทธิ์ให้นำส่งเป็นรายได้ทั้งสิ้น ห้ามมิให้กันไว้เป็นเงินฝาก หรือเงินนอกงบประมาณ
3. การรับเงินในองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นออกใบเสร็จรับเงินให้แก่ผู้ชำระเงินทุกครั้ง และให้ใช้ใบเสร็จรับเงินเล่มเดียวกันรับเงินทุกประเภท เว้นแต่เงินประเภทใดมีการรับชำระเป็นประจำ และมีจำนวนมากรายจะแยกใบเสร็จรับเงินเล่มหนึ่งสำหรับการรับเงินประเภทหนึ่งก็ได้
4. ให้หน่วยงานคลังบันทึกเงินที่ได้รับในสมุดเงินสดภายในวันที่ได้รับเงินสดเช็คหรือตราพด หรือตราสารอย่างอื่นนั้น โดยต้องแสดงให้เห็นว่าได้รับเงินตามฎีกาใบเสร็จรับเงิน หรือเอกสารอื่นเล่มใด เลขที่ใด จำนวนเท่าใด
5. การรับเงินภายหลังกำหนดเวลาปิดบัญชีสำหรับวันนั้น แล้วให้บันทึกการรับเงินในวันนั้น และเก็บเงินสดในตู้নিরক্য
6. เมื่อสิ้นเวลารับเงินให้เจ้าหน้าที่ผู้มีหน้าที่จัดเก็บ หรือรับชำระเงิน นำเงินที่ได้รับพร้อมสำเนาใบเสร็จรับเงิน และเอกสารอื่นที่จัดเก็บวันนั้นทั้งหมดส่งต่อเจ้าหน้าที่การเงินขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น เพื่อนำฝากธนาคาร กรณีที่นำฝากธนาคารไม่ทันให้เก็บรักษาไว้ในตู้নিরক্য
7. ตู้নিরক্যขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นให้ติดตั้งไว้ในห้องที่มั่นคง หรือที่ปลอดภัยภายในสำนักงานขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นนั้น

8. ผู้นิรภัยให้มีลูกกุญแจอย่างน้อยสองดอกให้กรรมการเก็บรักษาเงินถือลูกกุญแจคนละดอก ห้ามมิให้กรรมการมอบลูกกุญแจ ให้ผู้อื่นทำหน้าที่กรรมการแทน เว้นแต่เป็นการมอบหมายให้กรรมการ ซึ่งได้รับการแต่งตั้งเป็นกรรมการแทนชั่วคราว

9. ให้หัวหน้าหน่วยงานคลังจัดทำรายงานสถานะการเงินประจำวันตามแบบที่กรมส่งเสริมการปกครองส่วนท้องถิ่น กำหนดเป็นประจำวันที่มีการรับจ่ายเงิน

10. การถอนเงินฝากธนาคารขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ทำได้โดยให้ผู้มีอำนาจลงนามส่งจ่ายเงินร่วมกันอย่างน้อยสามคนเป็นผู้มีอำนาจลงลายมือชื่อฝากถอนร่วมกัน

11. การจัดทำแผนการใช้จ่ายเงินให้เป็นไปตามที่กรมส่งเสริมการปกครองส่วนท้องถิ่น กำหนด

12. การขอเบิกเงินจากหน่วยงานคลังขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นตามงบประมาณ ใช้จ่ายประจำปีงบประมาณใด ให้เบิกได้แต่เฉพาะในปีงบประมาณนั้น

12.1 การจ่ายเงิน กำหนดให้การจ่ายเงินปฏิบัติ ดังต่อไปนี้

12.1.1 การจ่ายเงินให้แก่เจ้าหน้าที่ หรือผู้มีสิทธิให้จ่ายเป็นเช็ค กรณีจำเป็นที่ไม่อาจจ่ายเป็นเช็คได้ให้จัดทำใบถอนเงินฝากธนาคาร เพื่อให้ธนาคารออกตัว แลกเงินส่งจ่ายให้เจ้าหน้าที่ หรือผู้มีสิทธิ

12.1.2 เงินที่ขอเบิกจากหน่วยงานคลังเพื่อการใด ให้นำไปจ่ายได้เฉพาะเพื่อการนั้นเท่านั้นจะนำไปจ่าย เพื่อการอื่นไม่ได้

12.1.3 การจ่ายเงินให้เจ้าหน้าที่ หรือผู้มีสิทธิรับเงินทุกรายการ จะต้องมียุทธศาสตร์ การจ่ายไว้ เพื่อประโยชน์ในการตรวจสอบ

12.1.4 ให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น เก็บรักษาหลักฐานการจ่าย ซึ่งสำนักงาน การตรวจเงินแผ่นดิน ยังไม่ได้ตรวจสอบได้ในที่ปลอดภัย อย่าให้ชำรุด สูญหาย หรือเสียหายได้ และเมื่อ ได้ตรวจสอบแล้ว ก็ให้เก็บอย่างเอกสารธรรมดา

12.1.5 การจ่ายเงินยืม จะจ่ายได้เฉพาะที่ผู้ยืมได้ทำสัญญาการยืมเงินตาม แบบที่ กรมส่งเสริมการปกครองส่วนท้องถิ่นกำหนด และผู้บริหารส่วนท้องถิ่น ได้อนุมัติให้จ่ายเงิน ยืมตามสัญญาการยืมแล้วเท่านั้น

12.1.6 ผู้ยืมแต่ละราย ต้องไม่มีเงินค้างชำระแก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น และให้ยืมได้เฉพาะผู้มีหน้าที่ต้องปฏิบัติงานนั้น ๆ ให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น และห้ามยืมแทนกัน

12.1.7 กรณีครบกำหนดส่งใช้เงินยืม แต่ผู้ยืมยังไม่ขอใช้เงินยืม ผู้บริหาร ท้องถิ่น มีอำนาจสั่งการให้ผู้ค้างชำระส่งคนภายในกำหนดเวลาตามที่เห็นสมควร อย่างช้าไม่เกิน สามสิบวัน

12.1.8 เงินที่ขี้มไป ให้ผู้ขี้มส่งใบสำคัญและเงินเหลือจ่าย (ถ้ามี) ภายในกำหนดระยะเวลาดังนี้ กรณีเดินทางไปประจำต่างสำนักงาน หรือเดินทางกลับภูมิลานาให้ส่งต่อองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ที่จ่ายเงินให้ขี้มทางไปรษณีย์ลงทะเบียน หรือธนาณัติแล้วแต่กรณี ภายใน สามสิบวันนับจากวันที่ได้รับเงิน กรณีเดินทางไปราชการอื่น ให้ส่งต่อองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ผู้ให้ขี้มภายในสิบห้าวันนับจากวันที่กลับมาถึงการขี้มเงิน เพื่อปฏิบัติราชการอื่นให้ส่งต่อองค์กร

12.2 นอกเหนือจากด้านการรับ จ่ายเงิน ยังกล่าวถึงสาระสำคัญที่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น จะต้องจัดทำเพื่อการตรวจเงิน ดังนี้

12.2.1 ให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นจัดทำบัญชี และทะเบียนรายรับ รายจ่าย รวมทั้งสรรพ - บัญชี หรือทะเบียนอื่นใดตามที่กรมส่งเสริมการปกครองส่วนท้องถิ่นกำหนด

12.2.2 ให้หัวหน้าหน่วยงานคลังทำรายงานแสดงรายรับ รายจ่าย และงบทดลองเป็นรายเดือน เสนอปลัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น เพื่อนำเสนอผู้บริหารท้องถิ่น เพื่อทราบ ในฐานะหัวหน้า ผู้บังคับบัญชา และส่งสำเนาให้ผู้ว่าราชการจังหวัด สำหรับองค์การบริหารส่วนตำบล ให้ส่งนายอำเภอ

12.2.3 ให้หัวหน้าหน่วยงานคลังจัดทำงบแสดงฐานะการเงิน และงบอื่น ๆ ตามแบบที่กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่นกำหนด เพื่อส่งให้สำนักงานการตรวจเงินแผ่นดินส่วนภูมิภาค ตรวจสอบภายในเก้าสิบวันนับแต่วันสิ้นปี และส่งสำเนาให้ผู้ว่าราชการจังหวัด สำหรับองค์การบริหารส่วนตำบลให้ส่งนายอำเภอ

12.2.4 ให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ประกาศสถานะงบแสดงฐานะการเงินและงบอื่น ๆ โดยเปิดเผย เพื่อให้ประชาชนทราบ ณ สำนักงานองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ในเวลาอันสมควร

2.4 บริบททั่วไปของอำเภอโพธิ์พิสัย จังหวัดหนองคาย

จังหวัดหนองคาย เมืองชายแดนริมฝั่งแม่น้ำโขงเป็นประตูสู่เมืองเวียงจันทน์ เมืองหลวงของสาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาว (สปป. ลาว) โดยมีสะพานมิตรภาพไทย - ลาว เชื่อมระหว่างสองประเทศ มีประชากรจำนวน 906,052 คน มีเนื้อที่ประมาณ 7,332 ตารางกิโลเมตร เป็นจังหวัดที่มีพื้นที่ติดแม่น้ำโขงเป็นระยะทาง 320 กิโลเมตร

ประวัติศาสตร์ของเมืองหนองคาย เริ่มต้นเมื่อกว่า 200 ปีเศษ พื้นที่บริเวณริมฝั่งโขงนี้เดิมเคยเป็นที่ตั้งของเมืองเล็ก ๆ 4 เมือง คือ เมืองพรานพร้าว, เมืองเวียงคุก, เมืองปะโค และเมืองไผ่

(บ้านบึงค่าย) ในรัชสมัยของพระบาทสมเด็จพระนั่งเกล้าเจ้าอยู่หัวแห่งกรุงรัตนโกสินทร์ เจ้าอนุวงศ์ กษัตริย์ผู้ครองนครเวียงจันทน์ ได้ตั้งตนเป็นกบฏ พระบาทสมเด็จพระนั่งเกล้าเจ้าอยู่หัว จึงโปรดเกล้าให้พระยาราชเทวีกทัพไปตีเมืองเวียงจันทน์ โดยมีท้าวสุวอธรรมมา (บุญมา) เจ้าเมืองยโสธร และพระยาเชียงสา เป็นกำลังสำคัญในการช่วยทำศึกจนได้รับชัยชนะ พระบาทสมเด็จพระนั่งเกล้าเจ้าอยู่หัวจึงโปรดเกล้าฯ ให้ท้าวสุวอขึ้นเป็นเจ้าเมือง โดยจัดตั้งเมืองใหญ่ทางฝั่งขวาของแม่น้ำโขง คอยควบคุมพื้นที่ และเลือกสร้างเมืองที่บ้านไผ่ แล้วตั้งชื่อเมืองว่า หนองคาย ตามชื่อหนองใหญ่ ซึ่งอยู่ทางทิศตะวันตกของเมือง (สำนักงานท้องถิ่นจังหวัดหนองคาย, 2557, น. 1)

จังหวัดหนองคาย มีอาณาเขตทางด้าน ทิศเหนือ ติดกับแม่น้ำโขงอันเป็นเส้นกั้นพรมแดนระหว่างประเทศไทยกับสาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาว ทิศใต้ติดกับจังหวัดอุดรธานี จังหวัดสกลนคร ทิศตะวันออก ติดกับจังหวัดนครพนม ทิศตะวันตกติดกับจังหวัดเลย

จังหวัดหนองคาย มีองค์ปกครองท้องถิ่น 3 รูปแบบ คือ 1) องค์การบริหารส่วนจังหวัดจำนวน 1 แห่ง 2) เทศบาล แบ่งเป็นเทศบาลเมือง จำนวน 2 แห่ง และเทศบาลตำบล จำนวน 31 แห่ง และ 3) องค์การบริหารส่วนตำบล จำนวน 93 แห่ง (สำนักงานท้องถิ่นจังหวัดหนองคาย, 2557, น. 2)

องค์การบริหารส่วนตำบลเขตในอำเภอโพนพิสัย จังหวัดหนองคาย จำนวน 10 แห่ง ดังนี้

1. องค์การบริหารส่วนตำบลจุมพล
2. องค์การบริหารส่วนตำบลกุดบง
3. องค์การบริหารส่วนตำบลวัดหลวง
4. องค์การบริหารส่วนตำบลทุ่งหลวง
5. องค์การบริหารส่วนตำบลเหล่าต่างคำ
6. องค์การบริหารส่วนตำบลบ้านโพธิ์
7. องค์การบริหารส่วนตำบลเซิม
8. องค์การบริหารส่วนตำบลชุมช้าง
9. องค์การบริหารส่วนตำบลบ้านฝื่อ
10. องค์การบริหารส่วนตำบลนาหนัง

อำเภอโพนพิสัย จังหวัดหนองคาย มีสถานศึกษา ดังนี้

1. โรงเรียนจุมพลโพนพิสัย เป็นโรงเรียนประจำอำเภอ ตั้งอยู่ในพื้นที่ของตำบลจุมพล
2. โรงเรียนกุดบงพิทยาคาร ตั้งอยู่ในพื้นที่ของตำบลกุดบง
3. โรงเรียนเซิมพิทยาคม ตั้งอยู่ในพื้นที่ของตำบลเซิม
4. โรงเรียนนาหนังพัฒนศึกษา ตั้งอยู่ในพื้นที่ของตำบลนาหนัง
5. โรงเรียนปากสวยพิทยาคม ตั้งอยู่ในพื้นที่ของตำบลวัดหลวง

6. โรงเรียนร่วมธรรมานุสรณ์ ตั้งอยู่ในพื้นที่ของตำบลเหล่าต่างคำ
7. โรงเรียนบ้านนาเพียงใหญ่ ตั้งอยู่ในพื้นที่ของตำบลจุมพล (โรงเรียนขยายโอกาส)
8. โรงเรียนบ้านโพธิ์ ตั้งอยู่ในพื้นที่ของตำบลบ้านโพธิ์ (โรงเรียนขยายโอกาส)
9. โรงเรียนบ้านคำปะกั้ง ตั้งอยู่ในพื้นที่ของตำบลบ้านโพธิ์ (โรงเรียนขยายโอกาส)
10. โรงเรียนบ้านเชียงอาด ตั้งอยู่ในพื้นที่ของตำบลเหล่าต่างคำ (โรงเรียนขยายโอกาส)
11. โรงเรียนบ้านฝื่อ ตั้งอยู่ในพื้นที่ของตำบลบ้านฝื่อ (โรงเรียนขยายโอกาส)
12. โรงเรียนบ้านบัว ตั้งอยู่ในพื้นที่ของตำบลชุมช้าง (โรงเรียนขยายโอกาส)
13. โรงเรียนราชประชานุเคราะห์ 27 ตั้งอยู่ในพื้นที่ของตำบลจุมพล
14. โรงเรียนบัณฑิตศึกษา เป็นโรงเรียนเอกชนที่เปิดสอนตั้งแต่ระดับเตรียมอนุบาล-ม.3
15. โรงเรียนเทคโนโลยีโพธิ์พิสัย (ปัจจุบันได้เปลี่ยนฐานะเป็นวิทยาลัยเทคโนโลยีโพธิ์พิสัย)
16. วิทยาลัยเทคโนโลยีบริหารธุรกิจรักไทย โพธิ์พิสัย
17. มหาวิทยาลัยนอร์ท - เชียงใหม่ (ศูนย์การศึกษา)
18. มหาวิทยาลัยอีสาน (ศูนย์การศึกษา)
19. มหาวิทยาลัยกรุงเทพธนบุรี (ศูนย์การศึกษา)
20. โรงเรียนอนุบาลเชิรวานนท์ เป็นโรงเรียนเอกชนที่เปิดสอน ตั้งแต่ระดับชั้นเตรียมอนุบาล - ป. 6
21. โรงเรียนสันติรักษ์ เป็นโรงเรียนเอกชนที่เปิดสอน ตั้งแต่ระดับชั้น เตรียมอนุบาล-ป.6
22. โรงเรียนอนุบาลบ้านบัณฑิตน้อย เป็นโรงเรียนเอกชนที่เปิดสอน ตั้งแต่ระดับชั้นเตรียมอนุบาล - ม. 3

2.5 งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

2.5.1 งานวิจัยในประเทศ

สงกรานต์ เวชสิทธิ์ (2548, น. 32 - 33) ได้ทำการศึกษาประสิทธิภาพการบริหารงานองค์การบริหารส่วนตำบลในเขตพื้นที่จังหวัดตราด พบว่า คณะผู้บริหารองค์การบริหารส่วนตำบลและปลัดบริหารองค์การบริหารส่วนตำบล มีปัญหาและอุปสรรคการบริหารงานโดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง เมื่อเปรียบเทียบประสิทธิภาพการบริหารงานองค์การบริหารส่วนตำบล พบว่า การศึกษา ตำแหน่งงานทางสังคมผลตอบแทน และสวัสดิการ คณะลักษณะของคณะผู้บริหาร และปัญหาและอุปสรรคในการบริหารงานมีผลทำให้ประสิทธิภาพการบริหารแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญ และในขณะเดียวกัน

ปัจจัยทางด้าน เพศ, อายุ, สถานภาพ, อาชีพหลัก และรายได้ ไม่มีผลต่อประสิทธิภาพการบริหารขององค์กรบริหารส่วนตำบลในเขตจังหวัดตราด

สุระชัย ศิลาศรี (2547, น. 95 - 99) ศึกษา ประสิทธิภาพในการจัดเก็บรายได้ของเทศบาลที่เปลี่ยนแปลงฐานะมาจากสุขาภิบาล กรณีศึกษาเทศบาลในจังหวัดมหาสารคามและจังหวัดร้อยเอ็ดพบว่า พนักงานเจ้าหน้าที่ที่ปฏิบัติหน้าที่โดยตรง หรือเกี่ยวข้องกับการจัดเก็บรายได้มีความรู้ความเข้าใจในระเบียบกฎหมายที่เกี่ยวข้องกับการจัดเก็บรายได้ในระดับปานกลาง และมีปัจจัยในการบริหารรวมทั้งประสิทธิภาพในการจัดเก็บรายได้ในภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง ส่วนปัจจัยที่มีผลต่อประสิทธิภาพในการจัดเก็บรายได้ คือ ความรู้ความเข้าใจในระเบียบกฎหมายในการปฏิบัติงานของพนักงานเจ้าหน้าที่ แต่ปัจจัยที่ไม่มีผลต่อประสิทธิภาพในการจัดเก็บรายได้ คือ ปัจจัยส่วนบุคคล ซึ่งได้แก่ เพศ, อายุ, ระดับการศึกษา, รายได้ และประสบการณ์ในการปฏิบัติงาน

สุพัฒน์ตรา มะโนสค (2552) ปัจจัยที่มีผลต่อประสิทธิภาพในการปฏิบัติงานของส่วนการคลังองค์กรบริหารส่วนตำบลในเขตอำเภอพาน จังหวัดเชียงราย โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก โดยปัจจัยที่มีผลต่อประสิทธิภาพที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด ได้แก่ การวางแผน, รองลงมาระบบสารสนเทศ, / ข้อมูลข่าวสาร, หน้าที่ความรับผิดชอบ, การตัดสินใจ, การประสานงาน, เครื่องมือและอุปกรณ์ตามลำดับ และปัจจัยที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด ได้แก่ การบริหารงานบุคคล

เดือนน้อย จันทรสาขา (2553, น. 171 - 174) ได้ศึกษาเรื่อง ปัจจัยที่ส่งผลต่อประสิทธิภาพการจัดเก็บรายได้ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น : กรณีศึกษาเทศบาลเมืองมุกดาหาร ผลการวิจัยพบว่า 1) การไปชำระภาษีของประชาชนผู้มีหน้าที่เสียภาษีพบว่าส่วนใหญ่ได้รับทราบถึงหน้าที่ในการชำระภาษีจากหนังสือราชการที่ออกจากหน่วยงาน ประชาชนชำระภาษีประเภทภาษีโรงเรือนและที่ดินเป็นส่วนใหญ่ โดยการไปชำระเองที่เทศบาล 2) ปัจจัยที่มีผลต่อประสิทธิภาพการจัดเก็บรายได้ในปัจจัยผู้เสียภาษี ปัจจัยด้านองค์กร และปัจจัยด้านบุคลากร พบว่าประชาชนผู้เสียภาษีส่วนใหญ่ได้รับข้อมูลข่าวสารจากการประชาสัมพันธ์ เพื่อชำระภาษีเจ้าหน้าที่ให้คำแนะนำความรู้เกี่ยวกับภาษีประชาชนให้ความร่วมมือให้ข้อมูลในการจัดเก็บภาษี และไปชำระภาษีด้วยความเต็มใจ 3) เปรียบเทียบปัจจัยที่มีผลต่อประสิทธิภาพการจัดเก็บรายได้ในปัจจัยด้านประชาชนผู้เสียภาษี ปัจจัยด้านองค์กร พบว่าประชาชนที่มีเพศ ระดับการศึกษาสถานภาพ อาชีพ มีรายได้ที่แตกต่างกัน มีการรับรู้ข้อมูลข่าวสารการประชาสัมพันธ์ และมีความรู้เกี่ยวกับภาษีที่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ส่วนเจ้าหน้าที่ซึ่งปฏิบัติงาน ซึ่งมีตำแหน่งหน้าที่ และสังกัดฝ่ายที่ต่างกัน มีความคิดเห็นต่อหน้าที่ความรับผิดชอบต่อหน้าที่ ไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ส่วนความคิดเห็นทางด้านการได้รับการอบรม การประชาสัมพันธ์ และบุคลิกภาพที่ดีมีที่แตกต่างอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

ธนากร เกษพนม (2554) ผลการวิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับประสิทธิภาพการจัดเก็บภาษีบำรุงท้องที่ขององค์การบริหารส่วนตำบลหนองฮี อำเภอหนองฮี จังหวัดร้อยเอ็ด พบว่า ประชาชนผู้ที่มีหน้าที่ในการชำระภาษีมีความคิดเห็นเกี่ยวกับประสิทธิภาพการจัดเก็บภาษีบำรุงท้องที่ขององค์การบริหารส่วนตำบลหนองฮี อำเภอหนองฮี จังหวัดร้อยเอ็ด โดยภาพรวม อยู่ในระดับปานกลาง ($X = 3.35$) เมื่อพิจารณารายด้าน พบว่าอยู่ระดับปานกลางทุกด้าน ซึ่งสามารถเรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อยได้ดังนี้ ด้านความร่วมมือของผู้ที่มีหน้าที่เสียภาษี ด้านการให้บริการ ด้านพนักงานส่วนท้องถิ่น ด้านการประชาสัมพันธ์ และด้านความรู้ความเข้าใจกฎหมายของผู้เสียภาษี ตามลำดับ

วรารณ ศรีพะเนิน (2550, น. 103) ศึกษาเรื่อง การสำรวจความคิดเห็นของผู้ปฏิบัติงานเกี่ยวกับปัจจัยที่มีผลต่อประสิทธิภาพการบริหารงานคลัง กรณีศึกษา เทศบาลในเขตอำเภอเมือง อำเภอนามะกา อำเภอนาม่วง จังหวัดกาญจนบุรี ผลการวิจัยพบว่า พนักงานภายในกองคลังส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง มีการศึกษาในระดับปริญญาตรี และมีรายได้ตั้งแต่ 7,001 - 12,000 บาท พนักงานส่วนใหญ่มีระยะเวลาในการปฏิบัติงานในกองคลังมา 2 - 6 ปี และส่วนใหญ่ ปฏิบัติหน้าที่ในงานการเงินและความพร้อมในระดับมาก ด้านวัสดุอุปกรณ์ และเทคโนโลยี และด้านงบประมาณมีความพร้อมอยู่ในระดับปานกลาง การบริหารภายในกองคลังโดยรวมอยู่ในระดับมาก ในด้านการจัดทางงบประมาณมีค่าเฉลี่ยสูงสุด รองลงมา คือ ด้านรายงาน และด้านการจัดองค์ การมีค่าเฉลี่ยต่ำสุดประสิทธิภาพการบริหารงานภายในกองคลังของเทศบาลในเขตอำเภอเมือง อำเภอนามะการ อำเภอนาม่วง จังหวัดกาญจนบุรี โดยรวมอยู่ในระดับมาก ในด้านการใช้ทรัพยากรอย่างประหยัดและเกิดประโยชน์สูงสุดมีค่าเฉลี่ยสูงสุด รองลงมา ด้านความร่วมมือในการปฏิบัติงานด้วยความเต็มใจและเต็มความรู้ ความสามารถ ปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับประสิทธิภาพการบริหารงานคลังของเทศบาลในเขตอำเภอ เมือง อำเภอนามะการ อำเภอนาม่วง จังหวัดกาญจนบุรี โดยรวมพบว่า ความคิดเห็นการบริหารงาน คลังโดยรวมมีความสัมพันธ์กับประสิทธิภาพการบริหารงานคลังของเทศบาลในเขตอำเภอเมือง อำเภอนามะกา อำเภอนาม่วง จังหวัดกาญจนบุรี ซึ่งสามารถอธิบายความสัมพันธ์กับประสิทธิภาพการบริหารงานคลังของเทศบาลในเขตอำเภอเมือง อำเภอนามะกา อำเภอนาม่วง จังหวัดกาญจนบุรีได้

กิมรวย แป้นทอง (2550, น. 155 - 116) ได้ศึกษาปัญหาในการปฏิบัติงานด้านการเงินและบัญชี องค์การบริหารส่วนตำบลนครอุบลราชธานี อำเภอเมือง จังหวัดอุบลราชธานี สรุปว่าบุคลากรที่ปฏิบัติงานด้านการเงิน และบัญชี องค์การบริหารส่วนตำบลอุบลราชธานี เห็นว่าปัญหาการปฏิบัติงานด้านการเงิน และบัญชี โดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านปรากฏว่าอยู่ในระดับมาก 1 ด้าน คือ ด้านการปฏิบัติเกี่ยวกับการจ่ายเงิน และระดับปานกลาง 6 ด้าน โดยเรียงลำดับจากมากไปหาน้อย คือ ด้านการปฏิบัติเกี่ยวกับการรับเงิน ด้านการบริหารการเงินและ

บัญชี ด้านการปฏิบัติเกี่ยวกับการตรวจและอนุมัติฎีกา ด้านการปฏิบัติเกี่ยวกับการตรวจเงิน ด้านการปฏิบัติเกี่ยวกับการเก็บรักษาเงิน ด้านการปฏิบัติเกี่ยวกับการจ่ายเงิน เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านการปฏิบัติงานเกี่ยวกับการรับเงิน พบว่า การปฏิบัติงานเกี่ยวกับการรับเงิน โดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง การปฏิบัติงานเกี่ยวกับการเก็บรักษาเงิน การตรวจสอบและการอนุมัติรายจ่าย และการตรวจเงิน มีปัญหาอยู่ในระดับปานกลาง

วิศรารถทอง (2555, น. 90 - 93) ได้ศึกษาปัจจัยที่มีผลต่อความสำเร็จในการปฏิบัติงานด้านการเงินและบัญชีผ่านระบบ (GFMS) ของส่วนราชการจังหวัดระนอง พบว่า 1) ความสำเร็จในการดำเนินการตามเกณฑ์การประเมินผลด้านบัญชีของ ส่วนราชการที่กรมบัญชีกลางกำหนดสำหรับปีงบประมาณ พ.ศ. 2553 - 2555 มีหน่วยงานที่สามารถดำเนินการ ตามเกณฑ์ได้เพิ่มมากขึ้น และผู้ปฏิบัติงานส่วนใหญ่ มีความรู้ ความเข้าใจในกระบวนการทำงานของระบบเบิกจ่ายเงิน ระดับมากที่สุด 2) ปัจจัยที่มีผลต่อความสำเร็จ ประกอบด้วย ด้านบุคคล ระบบสารสนเทศ และการจัดการองค์การ โดยปัจจัยด้านบุคคล และการจัดการองค์การมีความสัมพันธ์ต่อความสำเร็จในการปฏิบัติงานด้านการเงินและบัญชีผ่านระบบ (GFMS) ของส่วนราชการจังหวัดระนอง อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 3) ข้อเสนอแนะในการพัฒนาการปฏิบัติงานด้านการเงิน และบัญชี ผ่านระบบ (GFMS) ของส่วนราชการจังหวัดระนองให้มีประสิทธิภาพมาก 3 ด้าน ได้แก่ ด้านบุคคล หน่วยงานควรจัดให้มีเจ้าหน้าที่ที่มีความรู้ ความสามารถด้านระบบ (GFMS) เป็นการเฉพาะในการปฏิบัติงาน และมีการฝึกปฏิบัติงานจริงผ่านระบบอย่างต่อเนื่อง ด้านระบบสารสนเทศ หน่วยงานควรพัฒนาระบบเครือข่าย จัดหาคอมพิวเตอร์ให้ทันสมัย และอุปกรณ์ (Token Key) ให้เพียงพอ และด้านการจัดการองค์การ หน่วยงานจัดหาเจ้าหน้าที่การเงินและบัญชีอย่างน้อย 2 คน ให้สามารถทำงานแทนกันได้ และผู้บริหารของหน่วยงานควรให้ความสำคัญ และส่งเสริมการปฏิบัติงานผ่านระบบ (GFMS)

อารี กุหลาบ (2553, น. 96 - 97) ได้ทำการศึกษาการปฏิบัติงานของเจ้าหน้าที่การเงินและบัญชี กรมทางหลวงในส่วนกลาง โดยใช้ระบบการบริหารการเงินการคลังภาครัฐแบบอิเล็กทรอนิกส์ (GFMS) พบว่า ผลของการนำนโยบายการบริหารการเงินการคลังภาครัฐ โดยใช้ระบบ (GFMS) ตามที่กรมบัญชีกลาง กระทรวงการคลังได้กำหนดให้หน่วยงานราชการทุกแห่งนำมาใช้ เพื่อเป็นมาตรฐานเดียวกันนั้น ทำให้กรมทางหลวงในส่วนกลางสามารถลดขั้นตอนการปฏิบัติงาน และเพิ่มประสิทธิภาพการดำเนินงานการเงิน และบัญชีได้เป็นอย่างดี อันเป็นผลมาจากการพัฒนา 1) ความรู้ ความเข้าใจของเจ้าหน้าที่ผู้ปฏิบัติงานการเงิน และบัญชี โดยการนำเทคโนโลยีสารสนเทศเข้ามาใช้เป็นเครื่องมือช่วยอำนวยความสะดวกในการปฏิบัติงาน จึงส่งผลให้ผู้รับบริการได้รับบริการทางการเงินและบัญชีที่สะดวก รวดเร็ว และทันเวลา 2) ปัญหา / อุปสรรคในการดำเนินงาน

ที่พบ คือ ปัญหาเรื่องของอุปกรณ์ และจำนวนบุคลากรที่ไม่เพียงพอกับปริมาณงานรวมถึงการเปลี่ยนแปลงข้อมูล และขั้นตอนการดำเนินงานในระบบ (GFMIS) ซึ่งหน่วยงานได้แก้ปัญหาดังกล่าว โดยการประสานขอความร่วมมือไปยังกรมบัญชีกลาง เพื่อขอคำปรึกษาในการแก้ไขปัญหาเรียบร้อยแล้ว

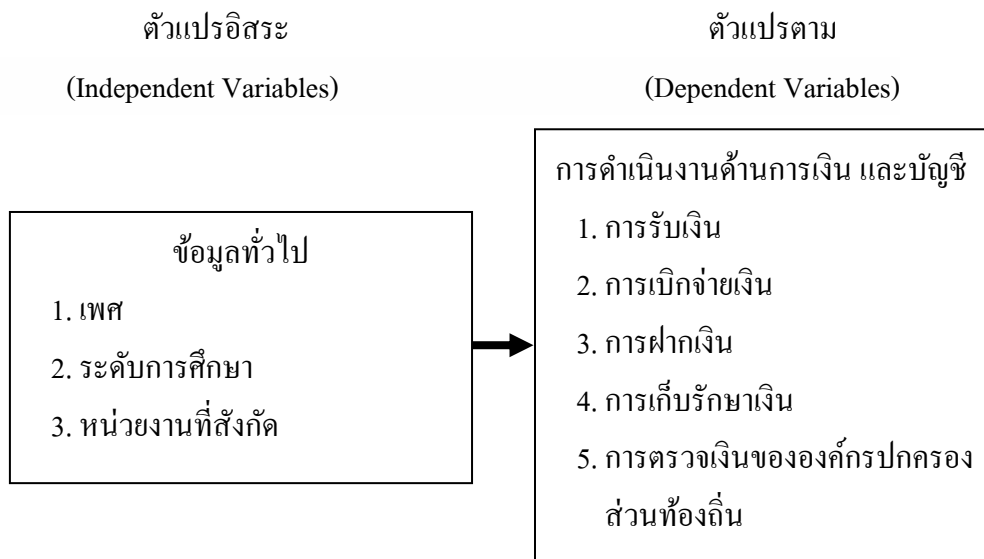
อุไรวรรณ ชนะสงคราม (2553, น. 87 - 89) ได้ทำการศึกษาปัญหาการปฏิบัติงานการเงินและบัญชีขององค์การบริหารส่วนตำบลในเขตอำเภอห้วยผึ้ง จังหวัดกาฬสินธุ์ พบว่า ผู้ปฏิบัติงานด้านการเงิน และบัญชีขององค์การบริหารส่วนตำบลในเขตอำเภอห้วยผึ้ง ส่วนใหญ่ดำรงตำแหน่งหัวหน้างาน และระดับปฏิบัติการ มี 3 - 4 ปี ปัญหาการปฏิบัติงานการเงินและบัญชี ด้านการจัดทำบัญชี และด้านการจ่ายเงินมีปัญหาระดับน้อย ได้แก่ การรายงานเงินคงเหลือประจำวันและการจัดทำสมุดเงินสกรับ - เงินสดจ่าย ไม่เป็นปัจจุบัน เจ้าหน้าที่ทะเลยใช้เงินยืม และการเบิกจ่ายเงินงบประมาณไม่เป็นการเหมาะสม และไม่ประหยัด ส่วนปัญหาด้านการรับเงินและการเก็บรักษาเงินมีปัญหา ระดับปานกลาง ได้แก่ การชำระภาษีไม่ตรงตามกำหนดเวลาขาดการติดตามลูกหนี้ภาษี กรรมการเก็บรักษาเงินไม่ปฏิบัติตามระเบียบการเงิน องค์การบริหารส่วนตำบลไม่มีสถานที่เก็บรักษาเงินรวมทั้งธนาคารไม่ได้ตั้งอยู่ในพื้นที่

ประภาพร มนตรี (2556, น. 67 - 68) ได้ทำการศึกษา เรื่อง การบริหารงานคลังขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในจังหวัดสงขลา ผลการวิจัยพบว่า ผลการเปรียบเทียบปัญหาการบริหารงานคลังขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในจังหวัดสงขลา จำแนกตามปัจจัยส่วนบุคคลของผู้บริหารและพนักงานที่รับผิดชอบงานด้านการคลังขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น พบว่า เพศและอายุที่แตกต่างกัน มีความคิดเห็นต่อปัญหาการบริหารงานคลังขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในจังหวัดสงขลา โดยภาพรวมแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 และลักษณะงานที่ปฏิบัติต่างกัน มีความคิดเห็นต่อปัญหาการบริหารงานคลังขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในจังหวัดสงขลา โดยภาพรวมแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ส่วนระดับการศึกษา สถานภาพ รายได้ / เดือน หน่วยงานที่สังกัด และประสบการณ์ในการทำงานต่างกัน มีความคิดเห็นต่อปัญหาการบริหารงานคลังขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในจังหวัดสงขลา โดยภาพรวมแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

2.6 กรอบแนวคิดในการวิจัย

การวิจัยเรื่อง การดำเนินงานด้านการเงินและการบัญชีขององค์การบริหารส่วนตำบลอำเภอโพธิ์พิสัย จังหวัดหนองคาย ผู้ศึกษาได้ศึกษาการทบทวนวรรณกรรมที่เกี่ยวข้อง โดยนำหลักการ

บริหารงานคลังตามระเบียบกระทรวงมหาดไทย ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2548
นำมากำหนดเป็นกรอบแนวคิดในการวิจัยครั้งนี้ ดังปรากฏในภาพที่ 2.1

ภาพที่ 2.1 กรอบแนวคิดในการวิจัย